

15.08.2023

kirjaamo.sm@gov.fi

Viite: dno VN/10916/2023

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ja pelastuslaitoksen lausunto luonnoksesta Sisäministeriön asetuksesta pelastustoimen tilannekuvatoiminnasta

Sisäministeriö pyytää lausuntoa otsikon mukaisesta luonnoksesta 14.06.2023 päivätyllä kirjeellä. Lausuntonaan Päijät-Hämeen hyvinvointialue ja pelastuslaitos esittää seuraavaa:

Ehdotetussa asetuksessa säädettäisiin pelastustoimen tilannekuvan sisällöstä, kokoomisesta, analysoinnista, ylläpitämisestä ja jakamisesta. Asetuksen tavoitteena on täsmentää tilannekuvatoimintaan liittyviä velvoitteita ja työnjakoa.

Tilannekuvatoimintaa tarvitaan pelastustoimen palvelujen tuottamisen turvaamiseksi, pelastustoiminnan mahdollistamiseksi, valmiuden ylläpitämiseksi ja säätelämiseksi, toiminnan ennakoimiseksi sekä pelastustoiminnan johtamiseksi erilaisissa turvallisuustilanteissa.

Lailla pelastuslain muuttamisesta (436/2023) pelastuslakiin lisätään uusi tilannekuvatoimintaa täsmentävä 31 a §. Muutos tulee voimaan 1.1.2024

Kommentit asetuksen sisältöön

Nykymuodossaan toteutuessaan asetusluonnos tulee aiheuttamaan enemmän ylimääräistä työtä kuin antamaan todellista hyötyä pelastustoimintaan. Hyötysuhde panostukseen tulee Päijät-Hämeen osalta olemaan negatiivinen. Valmistelussa tulee huomioida tekstissä mainittu tukemisen tavoite, muutoin asetus toteutuessaan ohjaa pelastustoiminnan johtamisen voimavaroja muualle kuin varsinaiseen pelastustoimintaan ja silloin kansalaisten saama palvelu paikallisesti huononee.

15.08.2023

Päijät-Hämeen hyvinvointialue

*"Tilanne- ja johtokeskustoiminnon tarkoitus on **tukea** pelastustoimintaa johtavaa pelastusviranomaista pelastustoiminnan johtamisessa."*

Asetusluonnoksen perusteluosion sisältämät vaatimusesitykset ja niiden sisällöt ovat pääosin teoreettista ja ihanteellista, mutta käytännössä pääosin toisarvoista ja ainakin osittain jopa mahdotonta tai turhaa.

"Tietoja kerättäisiin esimerkiksi pelastustoiminnan muodostelmilta, silminnäkijähavainnoista, kuvista, videomateriaaleista, raporteista, eri sovelluksista ja järjestelmistä sekä muista dokumenteista."

Tilannekuvan keräämisen automatisointi yhteistoiminta-alueella erilaisiin tietojärjestelmiin perustuen on tärkeää. Tiedon automaattinen kerääminen ilman välikäsiä on tärkeää resurssien käytön tarkoituksenmukaisen kohdentamisen kannalta.

Tilannekuvan analysointi perusteluohjeen mukaisesti eri menetelmillä eri näkökulmista vaatii yhtenäiset linjaukset ja ohjeistuksen vähintäänkin sen tekemisestä. Analysointia varten on tarpeen tehdä oma työkalunsa.

"Analysointiin sisältyisi erilaisten tietolähteiden arviointia, tiedonkeruuta, tilanteen ymmärtämistä, tulevien tapahtumien ennustamista ja tarvittavien toimenpiteiden suunnittelua."

Onko valtakunnallisesti yhdenmukainen ja yhteensopiva tilannekuvajärjestelmä suunniteltu ja kokeiltu? Ainakaan laajemmalti maakuntatasolla sellaisesta ei ole tietoa.

On syytä ennakkoon pohtia tilannekuvan sisällön tarkkuustasoa ja sitä, mikä on tarkoituksenmukaista ja merkityksellistä niin sanotusti isossa kuvassa ja mikä on tukevaa ja vähempiarvoista sisältöä.

Tulevan tilannekuvajärjestelmän pitää olla yhteensopiva STM valmiuskeskusten käyttämien järjestelmien kanssa.

Esityksen kustannukset

Mikäli alueellista tilannekuvaa edellytetään tulevaisuudessa asetuseruonnoksen mukaisella tavalla, edellyttää se alueellisten toimintojen uudelleenresurssointia osittain tai jopa kokonaan.

Tähän tulee saada erillinen rahoitus täysmääräisesti.

15.08.2023

Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Tilannekuvatoimintajärjestelmän rahoitus tulee suunnitella huolellisesti ja varmistaa rahoitus ennakkoon. Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen tulokannan mukaan asetusluonnoksen mukaisen, valtakunnallisesti yhdenmukaisen ja yhteensopivan tilannekuvajärjestelmän luominen ja ylläpitäminen on Sisäministeriön vastuulla kaikkine kustannuksineen;

"Osana pelastuslain 23 §:ssä säädettyä ohjaustehtävää sisäministeriö ohjaisi tilannekuvan kokoamisen ja tallentamisen yhdenmukaisuutta."

Petri Virolainen
Hyvinvointialuejohtaja

